

ŠPANSKA VLADA SE BO VKRATKEM ZOPET PRESELILA

ITALIJA, NEMČIJA, PORTUGASKA NASPROTUJEJO PREDLOGOM NEVMEŠEVALNEGA ODBORA

Katalonija bo ostala zvesta republikancem. — Vladne zmage pri Toledu. — Policija proti veržnikom. — Trdovratni odpor Asturcev je zadržal generala Franca. — Polagoma je izginito vse upanje, da bi mogel nevmeševalni odbor kaj doseči.

MADRID, Španska, 20. oktobra. — Ministrski predsednik Juan Negrin je odložil naznanilo o vladni nameri, da se misli preseliti iz Valencije v Barcelono. To bo naznanjeno v četrtek, ko se sestane kabinet.

Predsednik katalonske vlade Luis Companys bo tudi ob istem času govoril po radiju ter bo zagotovil zvestobo Katalonije do ostale republikanske Španske, da odgovori na govorice, da je prišlo med obema vladama do spora.

Dan za preselitev vlade še ni bil določen. Nek minister je samo rekel, da hoče Negdinova vlada izvesti namero bivšega ministrskega predsednika Largo Caballera, ki je hotel predstaviti vlado iz Madrida v Barcelono. Tedaj pa je bila ta premešitev iz več razlogov opuščena.

MADRID, Španska, 20. okt. — Španska republikanska vlada naznanja, da je njena armada na južni fronti pri Toledu odbila napad 8000 Marokancev.

Dvajset milj severno od Toleda so imeli fašisti 400 mrtvih in mnogo več ranjenih. Republikanci so obdržali vse svoje postojanke.

Madridska policija je aretirala 44 fašistov in 10 drugih oseb, ki so skrivali živež in kopicili denar.

HENDAYE, Francija, 20. oktobra. — Fašistični častniki zatrjujejo, da bo Villaviciosa v kratkem zavzeta in bo s tem to strateško važno mesto odrezano od morja. Mesto ima 20.000 prebivalcev in je že skoro popolnoma obkoljeno.

Trdovratni odpor Asturcev je zadržal generala Franca, da ni mogel pričeti velike jesenske ofenzive na aragonski fronti.

Republikanska vlada v Valenciji naznanja, da je bil v Biskajskem zalivu potopljen angleški tovorni parnik Reina.

LONDON, Anglija, 20. oktobra. — Nevmeševalni odbor je zopet zadel ob isto trdo skalo, kot poleti. Po trimesečnih brezuspešnih diplomatskih pogajanjih in po triurnem prerekanju včeraj je prišel odbor na isto mrtvo točko kot v juliju in ni napredoval v nobeni smeri.

Italija, katero podpirate Nemčija in Portugalska, je zopet zahtevala, da je vojna pravica priznana obema strankama na Španskem, predno bo odbor pričel razpravljati o odpoklicu prostovoljcev. Rusija je takoj odklonila vsak razgovor o priznanju pravice, dokler niso vsi tujci odpoklicani iz Španske.

Anglija in Francije ste opetovano posvarili delegate, da bo nastal "resen položaj", ako odbor ne pride do sporazuma. Obe državi ste zagrozili, da si boste vzeli "popolno svobodo akcije", ako se seja razbije.

Na prvi seji je bilo toliko govorjenja, da je zapisnik dolg 29 strani, toda uspeh je bil negativen.

Ruski delegat Ivan M. Maisky je rekel, da Rusija želi, da so iz Španske odpoklicani vsi tujci, da pa ne bo razpravljala o priznanju vojne pravice.

Ko je predsednik odbora, angleški vnani ministar Anthony Eden, izprevidel, da se odbor nikakor ne more sporazumeti, je sejo odložil do zvečer.

Nemčija grozi Čehoslovski

H. L. BLACKA ŠE VEDNO NE PUSTE V MIRU

Po mnenju nekaterih bo moralo najvišje sodišče še tekom tega termina odločiti, če je upravičen do tako važne službe.

WASHINGTON, D. C., 20. oktobra. — Vsa znamenja kažejo, da bo najvišje sodišče še v tekočem terminu prisiljeno odločiti, če je najnovejši in obenem tudi najmlajši član najvišjega sodišča, Hugo L. Black, upravičen do svojega mesta.

Proti Blacku bo pastopilo več odvetnikov, katerim se bo pridružil tudi Albert Levitt, bivši sodnik in svoječasn pomožni generalni pravdnik, čigar pritožbo proti Blacku je najvišje sodišče že enkrat zavrnilo.

Lani se je namreč pojavilo vprašanje, če imajo oblasti pravico zahtevati od brzojavnih družb prepise brzojav, izmenjanih med njihovimi odjemalci.

Ta zadeva je zavzela precej splošen značaj, in njo je bil neposredno zapleten tudi Hugo L. Black, ki je bil tačas predsednik senatnega preiskovalnega odbora.

Dobro poučeni krogi so mnenja, da vsa gonja proti Blacku ne bo dosti ali pa sploh nič zalegla. Black bo ostal do smrti oziroma do svoje prostovoljne resignacije član najvišjega sodišča.

MAJNERJI TOŽIJO

HARRISBURG, Pa., 20. oktobra. — Stavkarji, ki so bili en teden četrt milije pod zemljo v Coadale Colliery, so na zaslišanju, katero vodi guvern George Earle v poslanski zbornici državnega kapitola, izjavili, da so zastavkali, da prisilijo premogarsko družbo, da jim plača višje mezde.

Stavkarji, 38 po številu, so prišli iz rova šele potem, ko jih je guvern Earle dvakrat obiskal v rovu.

Na včerajšnjem zaslišanju so unijski zastopniki in zastopniki premogarske družbe pojasnili svojo stran spora. Ko je guvern Earle slišal obe stranki, je rekel rudarjem in kompanijskim zastopnikom, da naj razmislijo o tem en teden in naj mu tedaj zopet poročajo o uspehu.

Med onimi, ki so bili včeraj

Po seji so angleški izvedenci takoj pričeli razmišljati o tem, kaj bi bilo mogoče storiti. Angleži sedaj vedo, zakaj je Italija tako vstrajno zahtevala, da mora o španskem vprašanju razpravljati nevmeševalni odbor, mesto, da bi o tem razpravljale Anglija, Francija in Italija.

ROOSEVELT SE PRIPRAVLJA

Na konferenco v Bruselj je poslal opazovalce, ki pa nimajo pravice o ničem odločevati. — Odgovor na Johnsonove in Landonove napade.

WASHINGTON, D. C., 20. oktobra. — Predsednik Roosevelt je poslal v Bruselj na konferenco dveh sil svoje zastopnike. Konferenca se bo bavila s sedanjim japonsko-kitajskim sporom. Opazovalci nimajo pravice govoriti v imenu vlade Združenih držav.

Takoj nato je posvetil Roosevelt vso pažnjo domačim zadevam in se je začel pripravljati na važen dan — 15. novembra — ko se bo sestal kongres k posebnemu zasedanju.

Popoldne je govoril pri otvoritvi novega Federal Reserve poslojja.

Poglavitna naloga, ki jo ima rešiti, je spraviti prihodnje leto proračun v ravnotežje, ne da bi bilo treba povišati davkov.

Predno se je odpeljal iz Hyde Parka, je pojasnil pogoje, pod katerimi se bodo Zdr. države udeležile konference v Bruslju.

Načelnik ameriške delegacije bo Norman H. Davis. Delegacije ne bodo imele pravice priporočati, sklepati ali protestirati. Navzoči bodo samo kot opazovalci.

S tem odlokom je predsednik Roosevelt zavrnil napade bivšega republikanskega predsedniškega kandidata Landona in republikanskega senatorja Johna iz Californije, ki sta že začela dolžiti administracijo, da se namerava vmešati v evropske homotije oziroma posredovati v sporu med Japonci in Kitajci.

Johnson je celo očital predsedniku, da peha ameriški narod v novo vojno ter da hoče skleniti tajno pogodbo z Anglijo.

zastislani, je bil tudi rudar Con Gallagher, katerega je guvern Earle pripeljal iz rova in ga je z aeroplanom odpeljal v Harrisburg.

Vsi rudarji so guvernerju izpovedali, da zahtevajo v osmem rovu isto plačo, kakor jo dobivajo v sedmem rovu.

NAROČITE SE NA "GLAS NARODA" NAJSTAREJŠI SLOVENSKE DNEVNIK V AMERIKI

LANDON SE JE ZOPET POJAVIL

Pravi, da ima predsednik preveliko oblast — Bivši predsednik Hoover se pripravlja. — Republikanci brez voditelja.

WASHINGTON, D. C., 20. okt. — Bivši guvern države Kansas, Alf M. Landon, ki je pri zadnjih volitvah povedel republikansko stranko k najhujšemu porazu, kar jih je doživela v svoji zgodovini, se je zopet pojavil na politični pozornici.

In kot je bilo pričakovati, je ostro napadel New Deal ter predsednika Roosevelta.

Sinoči je govoril po radio ter ngotovil, da ima predsednik Roosevelt tako oblast kot so jo imeli svoječasn rimski vladarji, in da bo storil ameriški narod veliko napako, če mu bo sledil.

Značilno je, da republikanci zaenkrat nimajo nobenega pravega voditelja.

Landon bi bil rad voditelj, v ospredje pa stopa tudi bivši predsednik Herbert Hoover, ki se že pripravlja na prihodnjo republikansko narodno konvencijo.

Moža nista prijatelja ter v svojih govorih drug drugega ne omenjata.

Značilne so naslednje Landonove besede: —

— Nedavno je razpravljaj Mr. Roosevelt o mednarodni politiki ter rekel, da se Amerika ne bo srečno izmazala, če je ves ostali svet v vojni. Govoril je o karantenah, sankcijah in blokadi. Slučaj z Italijo nas je prepričal, da so gospodarske sankcije brez uspeha. Blokada pa pomeni vojno.

— Izjava, da Amerika ne more držati rok križem, če je ostali svet v vojni, pa zveni tako, ko da bi živel v letu 1917.

FRANCOSKI AEROPLANI ZA AFRIKO

PARIZ, Francija, 20. okt. — Francija je sklenila, da pošlje v severno Afriko 80 najboljših aeroplanov na jesenske manovre, da v koloniji pokaže svoje zračno silo.

Zračno ministrstvo je naznanilo to pošiljatev aeroplanov ob istem času, ko je kabinet imenoval bivšega ministr. predsednika Alberta Sarrauta za diktatorja v severni Afriki in ko je radikalna socialistična stranka obdoližila Italijane, da vodijo agitacijo med Mohamedanci.

Zračni škadron se bo razdelil v štiri skupine. Prva skupina bo letela čez Saharo v vzhodno Afriko, kjer ima Francija majhno kolonijo Somalijsko, druga skupina bo letela nad južno Tunizijo, ki meji na italijansko Libijo; tretja bo letela

SUDETSKI NEMCI BI RADI DOBILI POPOLNO AVTONOMIJO

BERLIN, Nemčija, 20. okt. — Iz ostrega svarila, katero je poslal nemški vnani urad čehoslovski vladi, je razvidno, da Adolf Hitler tajno izdeluje načrt, da "vpade" na Čehoslovaško po Musolinijevem zgledu posredovanja na Španskem.

"ČIŠČENJE" V RUSIJI SE NI KONČANO

Uradno je bilo naznanjenih 462 usmrčenj. — Bela Kun je bil označen za sovražnika.

MOSKVA, Rusija, 20. okt. — Po poročilu iz Harabovsku v Sibiriji je bilo zopet ustreljenih 24 izdajalcev, ki so bili v službi Japonske. Uradno je bilo do sedaj naznanjeno, da je bilo v petih mesecih zaradi izdaje ali sabotaže ustreljenih 462 oseb.

Po splošnem mnenju pa je bilo do časa, ko je Josip Stalin v marcu izjavil, da morajo biti vsi sovražniki brez usmiljenja izstreljeni, ustreljenih najmanj 100 oseb.

Komunistični magazin dolži madžarskega komunisto Bela Kuna, da je oviral ustanovitev mednarodne protifašistične fronte. To je prva obdolžitev, ki je prišla v javnost, odkar je bilo poročano, da je bil pred nekaj meseci aretiran.

Bela Kun je stopil v javnost, ko je leta 1919 vpeljal na Madžarskem strahovlado, tekom katere je bilo usmrčenih nad 1000 oseb. Tedaj je hotel postaviti sovjetsko republiko s socialisti in komunisti. Proti temu pa so se upirali kmetije in ko so pričeli protirevolucijonarji in romunske čete prodirati proti Budimpešti, je Bela Kun z nekaterimi svojimi pristaši pobegnil.

MINIMALNA PLAČA V DRŽAVI RHODE ISLAND

PROVIDENCE, R. I., 19. oktobra. — Državni delavski ravnatelj Thomas F. MacMahon je odredil, naj znaša minimalna plača za ženske in nedoletne v krojaški industriji 35 centov na uro.

To je v soglasju z novo postavko, ki je stopila v veljavo. Vsak delodajalec mora predložiti državnemu delavskemu departmentu tedenski seznam, koliko plača svoje delavce.

Kdor bo napačno poročal, bo podvržen strogi kazni.

nad severno Alžirijo, četrta pa proti jugovzhodu do Madagaskarja in mogoče celo v Indoci

Svarilo, ki je bilo objavljeno v glasilu vnanjega urada "Diplomatische Korrespondenz", pravi, da si Adolf Hitler prisvaja pravico, da podpira sudetske Nemce v upornem boju za svojo avtonomijo. Sudetskih Nemcev je 3.500.000 in žive o zapadni in severni meji Čehoslovaške.

"Ako Konrad Henlein (voditelj fašističnih sudetskih Nemcev) sedaj javno zahteva avtonomijo, pomeni to, da sudetski Nemci zahtevajo naravno pravico, da vladajo sami svoji zemlji," nadaljuje nemško svarilo. "Ako praška vlada še dalje vstraja pri tem, da obdrži sedanjo politično zgradbo, potem se ne more sklicevati na to, da je gradilna sila v evropskem miru."

Sudetski Nemci tvorijo skoraj celo prebivalstvo v čehoslovških okrajih, ki na zapadu in na severu meje na Nemčijo. Ta nazijski pas se po nekaterih krajih razteza 50 milj v deželo ter ima skoro vse čehoslovaške slovite tople, kot so Karlovi varj in Marienbad.

PRAGA, Čehoslovaška, 20. oktobra. — Preiskava izgrediv v Teplitz-Schoenau je dognala, da so demonstracije skrbno pripravili sudetski Nemci s pomočjo nazijske Nemčije. Ker je policija demonstrante razgnala, se je dvignilo nemško časopisje in je pričelo čehoslovaško vlado dolžiti, da zatira Nemce v svojih mejah.

Voditelj nazijskih Nemcev Henlein je predsedniku dr. Edvardu Benešu tudi poslal pismo, v katerem zahteva, da prizna sudetskim Nemcem avtonomijo.

V Teplitz-Schoenau je Henlein rekel, da se Berlin s Prago ne bo nikdar sporazumel nad glavami sudetskih Nemcev, trdeč, da so zahteve sudetskih Nemcev za avtonomijo prvi pogoj v vsakih pogajanjih Berlina s Prago.

Ko je nato prišlo do izgrediv, so naziji takoj brzojavno sporčili v Berlin, da je nemško časopisje pričelo napadati čehoslovaško vlado.

87 LETNO MATER UBIL

CINCINNATI, Ohio, 18. okt. — V bormem stanovanju so našli 87letno slepo Suzano Neiert s prebito lobanjo. Poleg nje je ležala sekira. Kmalu zatem so dobili ob progi Pennsylvania železnice strašno razmesarjeno truplo njenega 67 letnega sina Alberta. V bližini je ležal listek z naslednjo vsebino: — Usmrtil sem njo in sebe ker nočem, da bi bila ločena.

"Glas Naroda"
(A Corporation)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
Frank Sakser, President J. Lupsha, Sec.

Place of business of the corporation and address of above officers:
215 West 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

En celo leto vsakega meseca v Ameriko in	Za New York in celo leto	\$7.00
Kanado	Za pol leta	\$3.50
En pol leta	Za inozemstvo na celo leto	\$7.00
En četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

"Glas Naroda" hlaiba vsaki dan izvenem delovni in praznikov

"GLAS NARODA", 215 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

PREMIJE NA DELAVSKI FRONTI

Časopisje je poročalo:
"Zastopniki C. I. O. se bodo sestali z zastopniki Delavske federacije in razpravljali o mirovni pogodbi."

Ta novica je zelo razveseljujoča, ne samo za delavce, pač pa tudi za gospodarje.

Zaenkrat se še ne ve in ni mogoče prerokovati, če se bosta konkurenčni delavski organizaciji še letos sporazumeli.

Skoro istočasno sta se vršili konvenciji Federacije in Lewiso-vega odbora. Prva v Denverju, Colo., druga v Atlantic City, N. J.

Na obeh konvencijah se je pojavila ta težnja po zblizanju. Če ni drugega, je že vsaj to razveseljivo napredek.

Organizaciji sta se še nedavno tako sovražili in nasprotovali, da se je zdel vsak sporazum nemogoč. Prepadi med njima je postajal čedalje večji.

Završili so se celo dejanski spopadi med člani Federacije in C. I. O.

Čemu vse to? Ali ni končni cilj obeh organizacij izboljšanje položaja ameriškega delavstva?

Delavstvo je bilo vsled tega razkola močno prizadeto.

Res je, da je v obeh organizacijah število članstva naraslo, res je pa tudi, da bi bile splošne pridobitve delavstva v zadnjih treh letih večje, če bi vladala v delavskih vrstah solidarnost.

Delodajalci so večkrat izigravali eno skupino proti drugi.

Člane Federacije so indirektno nagnali proti Lewiso-vim ljudem, ko so slednji zmagovali, in Lewiso-ve ljudi proti Federaciji, ko si je začela na tem ali onem polju utrjevati svoje stališče.

In delavstvo bi bilo dosti bolj uspešno, če bi skupno nastopilo proti svojim javnim in tajnim nasprotnikom. Vigilantizem se je razvil edinole vsled razkola med delavstvom.

Ni bilo samo enkrat, ko so vigilantje ustrahovali Lewiso-ve ljudi, dočim so člani Federacije mirno gledali in bi najraje ploskali vigilantom.

Zgodilo se je pa tudi narobe: da so bili Greenovi ljudje tepeni, ker jim Lewisovi pristaši niso skočili na pomoč.

Ako se organizaciji sporazumeta, se bo tudi število štrajkov zmanjšalo. Če bo pa izbruhnil štrajk, bo za štrajkarji enotna fronta 7,000,000 ameriških delavcev.

Tako sila pa nekaj zaleže.

Denarne pošiljatve

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.55	Din. 100	Za \$ 6.35	Lir. 100
\$ 5.00	Din. 200	\$ 12.70	Lir. 200
\$ 7.50	Din. 300	\$ 19.05	Lir. 300
\$ 10.00	Din. 400	\$ 25.40	Lir. 400
\$ 12.50	Din. 500	\$ 31.75	Lir. 500
\$ 15.00	Din. 600	\$ 38.10	Lir. 600
\$ 17.50	Din. 700	\$ 44.45	Lir. 700
\$ 20.00	Din. 800	\$ 50.80	Lir. 800
\$ 22.50	Din. 900	\$ 57.15	Lir. 900
\$ 25.00	Din. 1000	\$ 63.50	Lir. 1000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMENBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodite v dinarjih ali lirah dovoljume se boljše pogoje.

Izplačila v ameriških dolarjih

Za izplačilo \$ 5.— morate poslati	\$ 5.75
\$10.—	\$10.85
\$15.—	\$16.25
\$20.—	\$21.65
\$25.—	\$27.05
\$30.—	\$32.45
\$35.—	\$37.85
\$40.—	\$43.25
\$45.—	\$48.65
\$50.—	\$54.05

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"

215 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

POŠILJATELJE OPOZARJAMO,
naj nakazuje pri pošiljateljnih okroglih vate (naprimer ste, drago, moji) dinarjev odzema li. kajli taka izplačila se najhitreje izplačajo, poleg tega je pa pošiljanje nekroglih vate tudi razmeroma pocen.

SLOVENIC PUBLISHING CO. (Incorporated)

Pod vaško lipo.
Piše kakor misli FRANK KERŽE

Dem, faš ali kom?

Ne vstrašite se, zakaj ta naslov ni ne kitajski ne turški, ampak tako naš in domač, kakor jaz in ti. Toliko let sem že v Ameriki in zato je samo prav, da pokažem svojo amerikanizacijo. Američan je pred vsem praktičen, ki zmiraj gleda, kje kaj prihrani.

Zakaj bi pisal: demokratizem, ko si lahko pomagamo samo s prvimi tremi črkami? Enako velja za fašizem in komunizem. Torej mesto večnih "izmov" bom rabil samo tri črke od vsakega: dem, faš in kom.

Tri črke torej že iz samega spoštovanja do večne številke tri, ki igra brez dvoma največjo vlogo na svetu. In menda nikjer ne tako izrazovito, kakor pri nas, Slovincih. Če pogledamo samo našo narodno pesem, pa bomo videli, da je vse zmerjeno na tri. — Čez tri gore, čez tri vode — tri ročice se zbrane — tri urce hoda — kaj delajo ljubice tri — so samo nekatere primere. Povest o očetu, ki je imel tri sinove — je začetek slednje vaše povesti.

Tri — tri in zopet tri. Naj bodo iz spoštovanja do te svete številke pa še te tri nove besede v počast trem velikim idejam, ki pretresajo danes ves svet. Od teh treh prvi dve zopet reprezentirani s trojico. Tri velike svetovne demokracije — Anglija, Francija in Amerika — tri svetovne fašistične države — Italija, Nemčija in Japonija. Ne morem pa tega zapisati jo komunizmu, ker je en sam.

Večkrat premišljam v teh res živih in burnih časih, katera ideja bo na svetu zmagovala in kako bo izgledala naša ljuba zemlja recimo v letu dva tisoč. Da bo drugače, je gotovo, kako drugače, to je seveda težko vprašanje.

Resnica je pred vsem ena: to vprašanje ne zadeva samo države in narode kot celota, ampak vse ljudi in vsakega posebej. Je treba torej, da se pečemo s tem, pa če hočemo ali nečemo. Iskati moramo jedra, da vemo potem, kako usmerimo naše življenje in delo. Beči kar na slepo: jaz sem za to ali ono idejo, ne pomenja dosti. Imamo milijone ljudi, ki so za demokracijo, a imamo tudi milijone, ki so za fašizem ali komunizem. Ti milijoni so prepričani o svojem delu za sedanjost in bodočnost. Ampak niso oni ti isti, ki bodo določili smernice na svetu. Zakaj na vsak milijon rednih pristašev je najmanj deset milijonov takih, ki ne vedo, kam in kako bi. Tudi če danes potegnemo s to ali ono stranko, ni s tem rečeno, da so prepričani in da imajo najdene smernice svojega življenja. O tem se najraje prepričamo kar doma v naših državah. Odkar obstoje, so ljudje volili enkrat na to, drugič na drugo stran, ne vedoč: zakaj. Ni pa s tem rečeno, da je šlo z glasovi tudi njihovo prepričanje. V vsakih volitvah je ostalo nereseno eno vprašanje: kako bi bilo boljše in pravičnejše za vse.

Marsikdo misli, da se je danes lahko odločiti za eno izmed treh velikih idej, to se pravi: da se vsak človek lahko odloči za demokracijo, fašizem ali komunizem. Kdor pa globlje pogleda bistra teh vprašanj, najde kmalu, da je odločitev dokaj težka. Čim globlje namreč študiramo ta vprašanja, tembolj prihajamo do prepričanja, da je v slednjem človeku doma vse troje: demokratizem, fašizem in komunizem. Lepo je živeti v demokraciji — za kogar je lepo. V okviru gotovih meja lahko delaš, kar hočeš, misliš in govoriš, kakor ti je drago, greš neovirano, ka-

bil v dolini. So pa tiste doline oziroma hudourniki taki, da nikamor ne vidiš, dokler ne prideš iz njih. Ko pridem s par koraki ven, se odpre pred mano planica s hišo, hlevom in drugimi, za silo postavljenimi poslopji. Kje neki sem? Hlev je skoro tak, kakor pri — hiša tudi. A še vedno sem iskal vprašujočih oči, dokler mi ne priteče naproti domač pes. Pogladim ga počasi z roko in gledam. Na drugi strani hiše — komaj dve sto čevljev v stran je druga, po kateri sem prišel zopet nazaj.

Ali ni poziv za revne na las podobne moji hoji? Začel sem nekje, mislil sem, da sem daleč proč. A resnica me je prepričala, da je bila vsa moja hoja velikanski ovinek, ki me je pripeljal tje, odkoder sem odšel.

Po vsem tem tujljenju, čakanju in klobasanju v zbornicah in listih samo v naši demokraciji srečno prihajali tje, ko der smo začeli. Če je to demokracija, toliko opevana in slavljena, potem bi rekel, da je napredek tudi tisto, ko pravi sin: "Kakor je delal moj stari oče in oče, tako bom tudi jaz."

Demokracija je počasna. Rodila se je enkrat po francoski revoluciji pred dobri sto leti v časih, ki so bili tako različni od današnjih, kakor sta različna noč in dan.

Pred sto leti je bil vsak kraj čisto odrezan od drugega. Na drugi strani hriba je bil že tuj svet. Kdor se je vozil en dan s konjem, je bil že daleč od doma. Če je izmed desetih ljudi znal čitati eden, je bil že pravi blagoslov za selo. Sploh pa niso imeli ljudi kaj čitati. Časopisja ni bilo, razven par med največjimi narodi. Slovinci smo imeli prvi časopis okoli leta 1794, Hrvatje pa celih trideset let kasneje. Začeli pa smo z rednim kulturnim življenjem šele v letih okoli 1840.

Edine novice, ki so prihajale v kraje, so bile tiste, ki so jih prinašali berači in razne potovke.

Ljudstvo je bilo seveda veselo, da je kdo prišel od časa do časa in jim kaj povedal. Poslušali so radi, še rajši kaj potožili. Če so čakali leta in leta, predno so kaj dobili, so se tolažili s tem, da je daleč. Bili so navajeni tega kar doma. Če si rekel čevljarju ali krojaču, kdaj pride h tebi šivat, je rekel: drugi teden enkrat. Po par tednih si ga zopet kje srečal in bilo je: drugi teden za gotovo. In par tednov kasneje si dobil od njega novo zagotovilo z besedami: zdaj pa za prvojuhu.

Ker je bilo vse počasno, je razumljivo, da je bila počasna tudi tista ljudska pravica, ki ji pravimo: demokracija.

Ampak — danes imamo druge čase. Čita slednji človek, časopisja je na milijone in nekateri imajo kar po več izdaj na dan. Kar je vzele prej s konjem en dan, prevoziš v eni uri. Novice po svetu izveš še tisti dan.

Pa tudi življenje splošno je vse drugo. Tukaj so živeli ljudje na kmetijah. Le po trgih in mestih je bilo nekaj trgovine. Na kmetiji je bil človek preskrbljen z vsem potrebnim in se mu ni bilo treba bati, da ga bo na zimo sodnija iztirala iz hiše, niti, da bo v kašči zmanjkalo žita.

Ampak danes, brat, je vse nekaj drugega. Celot v naših državah, ki so takorekoč od včeraj, živi na kmetijah le ena-štideset milijonov ljudi. Ostalih sto milijonov je po mestih. In ti nimajo zaloge v kašči niti živine v hlevih. Imajo samo to, kar prinese od dneva do dneva domov — če namreč delajo. Alko pa ne delajo, manjka vsega. Ne drugi teden ali drugi mesec, ampak takoj.

In za ljudi, ki so v takih razmerah, je vsak dan kakor leto. Zelo dolgo čaka, zima tu-

Peter :: Zgaga

MORALNA PRIDIGA

Napol temna soba...

Mlada žena, zavita v lahko svilen haljo je sunkoma vstala s sofe. Iz oči so ji švigali bliski. Bliski, namenjeni njenemu prijatelju, ki jo je bil pravkar proti njeni volji poljubil.

— Vi, Vi. Vaša drznost presega vse meje... Molčite! Ne izgovarjajte se! Ne opravičujte se... Jezik za zobmi! Predobro namreč vem, kaj nameravate povedati... opravičiti ste se hoteli, kaj ne?... Kakor vsi moški... Hoteli ste mi povedati, da me spoštujete, da ste izgubili pamet, ko sva sedela sama na tej zofi... hoteli ste reči, da Vas je premamila moja lepota... da se niste mogli ustavljati zapeljivemu bitju, zavitemu v lahko svilen haljo, ki je sedelo poleg Vas... To ste hoteli povedati, kaj ne?... O, poznam tako besedičenje, poznam moške...

— Toda, — ji je skušal ugovarjati.

— Molčite! Še enkrat vam rečem, da se zaman poskušate opravičiti... Ne, in ne. Ne bom rekla, tudi jaz sem nekoliko kriva... Danes se šele vtrpete vidiva, pa sem Vam že odgovorila na Vaše telefonsko vprašanje in še dostavila, da bom danes popolnoma sama doma... Sama ne vem, kaj mi je bilo... In tako sem Vam zaupala, da sem Vam kar brez pomisleka razodela, kako je z menoj — da so me proti moji volji poročili s starim bolehnim človekom, do katerega ne občutim nobene ljubezni, pač pa le nekako spoštovanje... Ne, ljubezni ne, dasi moje mlado srce prekipeva ljubezni... Vidite, tega bi Vam ne smela povedati...

— Oprostite, nisem, — je začel.

— Molčite! Niti besedice ne! In nisem storila prav, ker je moja roka zablodila v Vašo ter sem na stiskaj Vaše roke odgovorila bolj krepko nego dovoljujejo pravila dostojnosti... Toda gledali ste me tako odkrito in ste me s tako verno poslušali, da nisem niti malo slutila, kako se znate pretvarjati.

— Toda, gospa...

— Kaj hočete reči? Da je bil poljub izraz velike ljubezni in da Vam vsled tega moram odpustiti. Ali veste, gospod moj, da taki poljubi odstranjajo nepremostljive prepeade, ki dele tujo žensko od tujega moškega? Ali veste gospod, da je tak poljub iskra, iz katere zaplamtí sree v mogočem plamenu?

— Ne, mene ne boste preslepali. Predobro namreč vem, kaj se pravi v takem slučaju prositi oprostčenja. In šo bolje vem, kaj bi pomenilo oprostiti. Oproščanje bi pomenilo polnomoč za bodočnost, in to polnomoč bi moški brezobzirno izkoriščal.

— In če bi sedaj, namesto, da vam pokažem vrata, sedla zopet k vam na zofu, na kateri ste se drznili poljubiti me, bi to pomenilo, da sem Vam dala to polnomoč, katero bi vsak moški zlorabil.

— Ali ste si zapomnili moje besede? Ali ste si jih dobro zapomnili?

Tako je rekla in sedla poleg njega na zofu.

"GLAS NARODA"
pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

Vesele in žalostne vesti iz slovenskih naselbin

SEDEM TEDNOV ZABAVE

Te dni se je vrnila v Cleveland s potovanja po treh delih sveta — po Ameriki, Aziji in Afriki, komaj 15 let stara Slovenka, Miss Doris Birtič. Miss Birtič je bila zmagovala v konkurentu katerega je razpisal Propeller Club, in za nagrado je dobila \$800 vredno vožnjo po morju in precej denarja za potne stroške.

In sedem tednov na morju in po suhem je prineslo Miss Birtičevi zabavo, o kateri prej niti sanjala ni. Miss Birtič je mlada, odlična deklica, ki je imela tedaj največ zabave, kadar je bilo kje napisano: Prepovedano! Naredila je ravno to, kar je bilo prepovedano. In sicer:

V neki mohamedancem sveči mošeji v Cairu, Egipt, je začela umetniški ples, in v Jeruzalemu je povzročila mal punt, ker jo je neki trgovec hotel ošepariti pri menjanju drobiža. Ko se je nahajala v Vatikanu, je fotografirala švicarsko gardo, ki straži papeža, kar je sicer prepovedano.

Ko je s tremi drugimi potniki dospela v mesto St. Michel na Azorskih otokih, jo je prebivalstvo skoro kraljevsko sprejelo. Vse sobe v hotelu so okrasili z bajno dišečimi cvetlicami, toda pomislite njeno presenečenje zjutraj, ko se je vsulo iz ovetle tisoče mravelj, ki so se razlezele po sobi, tako da je morala Dorica zbežati.

Ko se je nahajala v visokih Libanonskih gorah v Siriji, kjer so gorska pota ozka in višjasta, je vozila v avtomobilu 60 milj na uro in prišla ravno ob času na mesto, ko so libanonski banditi ropali neki

truk in potnike pri belem dnevu.

Glede Rima se je izjavila, da je najbolj čisto mesto, kar jih je videla na potu, le slike Mussolinija, ki so visele na skoro vsaki hiši, ji niso ugajale. Udeležila se je tudi splošnega sprejema pri sv. očetu v Vatikanu.

HUDA NESREČA

Mrs. Metod (Pepca) Končan se je skoraj smrtno ponesrečila v svojem domu, 48 Hallock Ave., Ridgewood, N. Y. Njen mož, Metod, je nameraval iti na sejo dr. sv. Frančiška, ko je nenkrat slišal nekako čudno vpitje iz kopalnice. Sreča, da je žena pustila vrata odprta. Ko jo Mr. Končan zagleda, vidi, da je od vrata doli po telesu in rokah vse opečena. Nato je zvedel, da je po pomoti odprla klop, namesto, da bi odprla tudi mrzlo vodo. Rabila je nove vrste "shower", ki se položi na rame, tako da si ženske ne zmožejo las.

Obrača se ji na boljše, in je upati, da bo kmalu popolnoma okrevala.

"GLAS NARODA" MU UGAJA.

Zelo pazljivo čitam vaš list, čeravno dobim po par številki skupaj. Posebno mi ugaja Petrova kolona. Šaljiva je in posebej za zakonske. Jaz sem se hvala Bogu ledik in frej, čeprav sem obhajal svoj 57. rojstni dan 21. septembra.

Prihodnji mesec vam zopet pošljem naročnino za pol leta in en dolar za knjigo "Naši kraji" in mogoče še za knjigo za učenje pravilne angleščine, ker imam dosti časa za branje in učenje.

Dobivam več listov, pa je v vseh enaka novost. Najbolj mi ugaja "Glas Naroda".

Tukaj ni posebnih novic, samo čedalje več delavcev za WPA, ali samo 74 ur v mesecu, pa še to se ne ve, kako dolgo bo, ker jih vedno odpustajo. S spoštovanjem

Frank Zajc,
926 Folsom Street,
San Francisco, Cal.

(Opomba: — Dokler bo v veljavi jugoslovanska postava, ki prepoveduje izvoz denarja iz države, ne morete dobiti svoje vloge v Ameriko. — Urednik)

OPERA V NEW YORK HIPPODROME

New York Hippodrome Opera Company vprizorja opere skoro vsak dan v Hippodrome na 43rd St. in 6th Ave., po ljudskih cenah od 50c do \$1.

Prihodnje predstave bodo: Barber of Seville, 23. okt. Othello, 24. oktobra.

NAROČITE SE NA "GLAS SLOVENSKEGA DNEVNICA" V "NARODA" NAJSTARŠI AMERIKI

Član.

PRIPRAVE IN VABILO NA ŠTIRI-DESET LETNICO

Dasi je že večini Slovencev znano, vsemeno se enkrat opominjamo vse rojake, da bo dr. sv. Frančiška, števil. 46, K. S. K. J. v New Yorku praznovalo štiridesetletnico svojega obstoja v nedeljo, dne 31. oktobra t. l.

Veseli me poročati o izvrstnem sodelovanju različnih slovenskih društev v Greater New Yorku. Dosledaj so že skoraj vsa društva poslala svoje oglase za našo spominsko knjigo. Ravno tako tudi pričakujemo udeležbe vseh teh društev, posebno članov K. S. K. J., pri sv. maši, ki bo darovana za vse žive in mrtve člane našega društva ob desetih jubilejnih letih v naši Slovenski cerkvi na Osmi cesti v New Yorku.

Razume se tudi, da imamo koncert in ples isti dan popoldne v Slovenskem Domu v Brooklynu.

Vse naše članstvo opominjamo, da se zavedamo, da smo katoličani in naj se torej vsak član in članica, razen tistih, ki stanujejo predaleč od New Yorka ali če ste bolni, gotovo udeležite te svete maše, ne samo zato, ker to društvo zahteva, ampak zato, da izpolnimo svojo obljubo ob pristopu h Katoliški Jednoti.

Rev. Father Edward Gabrelnja, ki je tudi član in duhovni vodja našega društva, bo pridigoval in daroval sveto mašo. Članj našega društva so naprošeni, naj se vsi zberejo ob pol-desetih v cerkveni dvorani, odkoder bomo šli skupaj v cerkev.

Kar se pa tiče popoldanskega programa v Slovenskem Domu v Brooklynu, pa vse občinstvo opozarjam, da pridete pravočasno, ker koncert se bo začel točno ob štirih popoldne. Vsaka točka na programu bo zelo zanimiva, in vam bo žal, ako boste kaj zamudili.

Člane našega društva prosim, da povabite vse svoje prijatelje na koncert. Vsakemu članu so bile poslani tri vstopnice. Ako kateremu ni bilo mogoče drugače pomagati, lahko kupi ali proda vsaj te tri vstopnice. Ker bo to velika slavnost, vem, da bo vsak član storil svojo dolžnost.

"ODPRTA NOČ IN DAN SO GROBA VRATA..."

V Clevelandu je po dolgi in mučni bolezni preminula Katarina Lovšin, roj. Ogrinc, stara 55 let. Pokojna je bila rojena v vasi Maršče, fara St. Gregor na Dolenjskem. V Ameriki je bivala 35 let.

V Clevelandu je nagloma umrla Marija Strazišar, rojena Petrušek, stara 40 let. Zapuška soproga, ki je doma iz Matena, fara Ig pri Ljubljani, štiri otroke, mater, pet bratov in sestro. Ranjka je bila doma iz Dobregopolja pri Baki, kjer zapuška več sorodnikov. Pred poldrugim letom je umrla oče v družini, John Perušek, potem sin Vincent in sin Frank ter vnuk Donald. Ranjka je bivala v Ameriki 32 let.

V Clevelandu je preminul v St. Alexis bolnišnici po enotedenski bolezni rojak John Goddec, star 49 let in doma iz vasi Lazze, fara Krka. V Ameriki je živel 33 let.

Mr. Alois Ausenik iz Tappan, N. Y., ustanovnik in najstarejši član društva Sv. Frančiška.

Med drugimi zanimivostmi našega programa, bomo imeli čast slišati govor jugoslovanskega konzula, dr. Božidara Stojanovića; pozdrav našega društvenega predsednika, Mr. Johna Ovetkovića in Brooklynske tamburaše, ker bo to njihov prvi vstop, odkar so se reorganizirali, nastop pevskega društva "Domovina" in "Slovan", kakor tudi bariton solo, ki ga bo zapel Mr. Anthony Svet, ki bo obenem tudi stolovratelj našega koncerta.

Cunard White Star Line nam bo kazala filmske slike Slovenije in Jugoslavije. Želimo tudi videti navzoče tri vstopnice našega društva, namreč Mr. Aloisa Ausenika, Mr. Aloisa Česarika in Mr. Josepha Kobeta.

Mr. Alois Ausenik je naš najstarejši član, in nam je že obljubil da pride, ako mu le Bog da zdravje.

H koncu pa še poudarjam, da nujno vabimo vse Slovence in prijatelje v Greater New Yorku, kakor tudi člane KSKJ in prijatelje iz Forest City, Pa., Bethlehem, Pa., Bridgeport, Danbury, in vse druge Slovence v okolici.

Za ples bo igral tajnik dr. sv. Frančiška s svojim "Starlight Orchestrom". Zagotavljam vam najbolj "lučne" valčke in polke, kakor tudi ameriške komade.

Taka veselica kot jo bo priredilo dr. sv. Frančiška se vrši samo enkrat vsakih štirideset let. Če ne verjamete, pa pridite, da se boste prepričali. Nasvidenje.

Jerry Koprivšek, Jr.,
tajnik.

MLIN

Piše Ločan

NE SEDAJTE JIM NA LIM!

Poleti je prišlo iz Milwaukee poročilo, da se je organiziralo okrog dvesto gostilničarjev in bodo stopili v unijo avtomobilskih delavcev. Kje je skupnost, ki veže lastnika gostilne in delavca? Tega ne bo nobena živa duša mogla razložiti. Tu in tam se seveda pojavijo pacij, ki izkoristijo delavsko gibanje v svoj namen.

Ko bi poročilo reklo, da so se organizirali natakariji, bi bilo kaj drugega, če pa bi se dovolil vstop lastnikom, je nekaj kar ni prav nič smešno, in bodo delavci drago plačali prej ali slej.

Nihče ne more oporekati človeku, če si privoščijo kozarec piva ali pa žganja, kar si že pač poželi. Toda delavska organizacija je stvar, ki zanima in mora zanimati samo delavce.

Če hoče biti salonor naklonjen delavcu, mu je lahko naklonjen, ne da bi moral to potrditi z vstopom v unijo. Gostilničarji imajo dovolj prostora in dovolj svobode, da si lahko ustvarijo organizacijo, ki bo odgovarjala njih namenu.

Nepojmljivo je, čemu bi delavec iskal pomoči pri gostilničarju in slučajno delavskega spora. Tisto pomoč tudi danes lahko dobi, če ima denar. Ako ne bo imel denarja, je pa tudi v slučaju stavarke ne bo dobil, kakor hitro gostilničar sprevidi, da nima groša.

Čim večja je daljaba med delavcem in gostilničarjem, boljše je za delavce.

Marsikaj se zgodi, kar se ti zdi pristno danes, ko se prebudiš, pa spoznaš, da si ti tisti, ki plačaš in da ni pol toliko vredno, kot si pričakoval.

Delavec le prerad verjame in vzame vse preveč za dobro, ne da bi vpošteval okoliščine.

Pojdimo malo dalje v to lahkovernost.

Velikokrat se pripeti, da prireja podjetniki raznovrstne izlete, bankete in večerje. To gre že na leta in leta, a ne pri vseh, pač pa pri bistrejših, bolj dalekovidnih podjetjih.

Delavec vzame to za dobro, in čemu bi ne, saj je zastoj — dobra jed, pijača in vožnja v različne kraje, ki jih morebiti ni še videl. Poleg tega pa še dobra domača zabava. Kdo bi odrekal tako priliko?

Toda, dragi moj, v tem gromovju je zajček, v devetih izmed desetih slučajev.

Gospodar ve, kam bi ti rad šel in kje bi se rad zabaval, zato pa zbere tak kraj.

Zakaj bi pa gospodar ne plačal toliko, da bi ti sam lahko šel tja — prost, s svojim denarjem in se zabaval tam s svojo družino?

Če on ve, da rad dobro ješ, zakaj ti pa ne plača toliko, da bi si sam kupil in poleg tega bi tudi tvoja družina kaj dobrega imela.

V takem slučaju bi se ne smatral vedno za dolžnika, ter bi pri vsakem najmanjšem nesporazumu ne čutil v grdu grizljaj, ki ti je bil dan z gotovim namenom.

ŽALOSTEN SLUČAJ.

Dne 11. oktobra je bil pokopan na Ely, Minn., petnajstletni prvorojeni sinček družine Mr. in Mrs. Jacob Chepelnik. Dne 9. oktobra je šel s svojim bratrancom z lova, ko se mu je po nesrečnem naključju sprožila puška in ga je strel zadel smrtno v glavo. Nepopolna žalost je navdala starše in vse sorodnike. Pogreb ponesrečenega sinčka Jacoba je vodil Charles Mrhar, J., v cerkev sv. Antona, kjer je župnik Rev. Fr. Mihelič daroval sv. mašo za

ZASTOPNIK POROČA IZ CICERO, ILL.

Po dolgem času se zopet enkrat oglašim v našem listu Glas Naroda. Bliza se zima, vendar pa imamo še sedaj prijazne in tople čase. Dolgo pa me bo, ko se bo kadilo iz vseh dimnikov.

Pikniki so minuli, sedaj pa nekateri pripravljajo po bamentih rudeče in rumene tekočine in še kaj boljega. Ženske imajo pa tudi svoje sitnosti; zaloga mora biti pripravljena takorekoč za 8 mesecev.

Sedaj so na vrti že vsakovrstne zabave. Godba tukaj in tam, pa človek premišljuje, kje bi se bolj zabavali.

Jaz pa premišlujem samega sebe, kakšno je bilo tistikrat, ko sem bil še mladenič. Od tistikrat je pa že pol stoletja.

Po veselicah me ne veseli radi tega, ker vidim, da je vse preveč veselo. Najraje pa sedaj čitam list Glas Naroda; v njem dobim največ zabave. Baš sem čital članek Mr. Fr. Keržeta, ko potika na vrata moj prijatelj, na to pa vstopijo trije

moški. Vprašam jih, kaj želijo. Moj prijatelj mi pove, da nabirajo milodare za stari kraj. V tekočem letu, oziroma poletju je ljudem po Dolenjskem voda odnesla prideleke. Čital sem v listih o tej zadevi, radi tega tem mozem želim velik uspeh ter upam, da bodo povsod dobro sprejeti in dobili pomoč za one siromake.

V Cicero na 56. Ave. je sedaj nova ulica. Avtomobili brenčijo noč in dan. Samo ob sebi se ve, da je to napredek mesta. Tistikrat, ko sem se jaz naselil v Cicero, še nismo imeli ulice, ne hodnikov. Tam pa tam je bilo videti kakšne stare lesene hišice. Danes je pa vse drugače.

Moram še omeniti, da je tukaj tudi dosti slovenskih družin. Največ je rokodelcev.

Pozdravim vse čitatelje Glas Naroda, listu pa želim veliko novih anročnikov.

John Fabian,
zastopnik Gl. N.

PEČLARJE SO ŠLE DRAŽIT

Iz Enumclaw, Wash., poroča Mary Mihelič: Iz teh zapadnih krajev se le malo ljudi oglašajo. Vreme imamo lepo, le dela se bolj po mitem. Ravno danes, ko to pišem, je dosti delavcev dobilo neprosto voljne počitnice.

Nekoga dne se nas odpravi nekaj (samih slovenskih vdov) proti Oregonu pečlarje iskat in dražiti. Mene so izbrale za mestotario ter so mi obljubile dolar na uro in da bodo vse druge stroške plačale.

No, vse so bile razočarane. Prvi dan so se pečlarji vsi poskrili in šele naslednjega dne smo našli enega v vinogradu. Revez se nas je tako prestrašil, da nam niti grozdja ni ponudil, ampak smo ga morale same natrgati.

Prijateljice, nikdar ne obupajte, bo pa drugič več sreče. Zdi se mi, da smo prišle malo prezgodaj, ker je grozdje še zorelo. Tam okrog svetega Martina bomo šle zopet pogledat. Pečlarji se bodo držali v kakšni zidanci in se nam ne bodo mogli poskriti.

Iskrena hvala vsem slovenskim družinam, ki so nam tako dobro postregle, posebno se pa zahvalim družini Polajnar in družini Tekne. Ko pridete v Washington, vam bomo že skušale povrniti. Pozdravi!

BOLJŠI ČASI V MINNESOTI.

8. oktobra se je pokazal na Chisholmu prvi sneg, kar je bilo nekaj novega za me, ker sva se z možem šele pred kratkim preselila iz Chicaga. Tukajšnja podnebje mi zelo ugaja, ker je čisto in zdravo.

Ker je moj soproz zastopnik za Glas Naroda, sva šla obiskat nekaj naročnikov, da se bolj seznaniva s tukajšnjimi rojaki.

Prihodnji mesec se zopet prične ob nedeljah slovenski radio program na Hibbing, Minn. Zdaj nastopajo za radio vsak ponedeljek po pol ure znani mladeniči Frank Smolitz, ki nas kratkocasi s harmoniko, ter gospodičini Julija Baraga in Olga Proznik, ki z milim glasom prepevata naše lepe slovenske narodne pesmi. Čast jim.

V tukajšnjih rudnikih se še precej dela, vendar je delo težko dobiti, ker so samo stare delavce vzeli nazaj. Porok je tudi dosti, kar je znamenje, da so se časi izboljšali.

Pozdrav vsem čitateljem, posebno pa onim v Chicagu. Frances Lukanič,
203 S. Second Ave.
Chisholm, Minn.

VISOKO STAROST

V Ameriki je starost 90 let zelo redka, vendar imamo tudi milwauski Slovenci med seboj rojakinjo, ki je dosegla to častljivo letno številko življenja. Je to Mrs. Frances Janežič, mati Mrs. Elizabeth Bariko v West Allisu, ki je 7. oktobra še čvrsta in krepka prekoračila svoje 90 leto. Častiljiva mama je doma iz St. Janža pri Gršovljah v Savinjski dolini, p. d. Negličeva Franca ter je prišla v Ameriko pred 32 leti s zgoraj omenjeno hčerko in najmlajšim sinom Jasipom k očetu in dvema starejšima sinovima Franku (ki živi zdaj v Port Washingtonu) in Johnu. Oče John je prišel v Ameriko že leta 1891 in je umrl leta 1918. Od tistikrat mati živi pri svoji hčeri Elizabeth v West Allisu. Družina je že od leta 1905 stalno živela v Milwaukee in West Allisu.

Z LISTOM SE KRATKOČASI.

Glas Naroda čitam že nad leto dni — nam poroča Mike Barbich iz Washington bolnišnice, Washington, Pa. — in moram priznati, da mi izmed vseh slovenskih listov najbolj ugaja. Posebno sedaj, ko sem v bolnišnici, prečitam vse od prve do zadnje črke, od Japoncev pa do Petra Zgane.

23. septembra zjutraj sem bil še zdrav, okoli 10. ure popoldne me je pa zasula plast premoga. Precej me je poskovalo na hrbtu, toda zdaj se mi že obrača na bolje. Upam, da bom kmalu ob bergljah odkrival domov. Zelo koristno je, ako ima človek v takem slučaju kako dobro društvo kot je na primer IWO. Ta organizacija plača podporo takoj od petega dne, dočim pri drugih organizacijah ni tega. Če kaj dolgujem za Glas Naroda, bom že poravnal, če ne prej, pa takrat, ko se vrnem domov.

OTROŠKI ODDELEK BROOKLYNSKIH TAMBURAŠEV.

prične s svojimi rednimi vajami jutri (v petek, 22. okt.) ob 7. zvečer v Slovenskem Domu, 253 Irving Ave., Ridgewood, N. Y.

AVTO UBIL ROJAKA.

Dne 30. septembra je v McKeesport, Pa., avtomobil do smrti povozil Jos. Pustotnika, ki je bil doma iz Pogleda pri Moravčah. Pokojnik zapuška v Ameriki hčer, omoženo Mary Benk in dva brata. Hči in en brat se nahajata nekje v Clevelandu.

Naročniki!

Faxite na ŠTEVILKE poleg naslova, ki pomenijo: prva mesec, druga dan in tretja pa leto, kdaj vam naročnina poteka. Naprimer: — 10.15.37

TO Pomeni, da vam je naročnina potekla 15. okt. 1937

Pošljite pravočasno, da nam pritrpite nepotrebno delo pošiljanja opominov.

GLAS NARODA, 216 W. 18 St., New York

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR

V STIRIINSTIRIDESETEM LETU

STIRIINSTIRIDESET LET . . . skoro pol stotletja . . . je pomembna doba za tako publikacijo v izseljenskem svetu . . . Težko ga je izdajati posebno v teh časih, ko ni novih priseljencev, stari se pa poslavljajo zavedno. Spominjamo se let, ko smo poslali med naše ljudi osem do deset tisoč izvodov. Tega seveda danes ni več mogoče, navzlic velikemu in splošnem zanimanju za Koledar . . . V depresiji je bilo treba najti načine in sredstva, da so se stroški, ki smo jih imeli s to publikacijo, zmanjšali, ne da bi bila vsebina prizadeta. Dosti smo prihranili pri poštnini, ko smo začeli tiskati Koledar na lažji papir . . . Poleg tega nam prejšnja leta ni bilo mogoče uvrstiti toliko slik, kajti klišeji so dragi, če moramo računati s primeroma majhno naklado. Slike je torej nadomestilo čtivo. Ako vzamemo okroglo število 1000 izvodov, je

samo za prvi izvod 70 odstotkov stroškov, dočim se drugih 30 odstotkov razdeli na ostalih 999 izvodov . . . Težko nam je bilo že vsaj približno ugotoviti, koliko izvodov bomo prodali, ker so bile razmere silno nestalne in je vedno na slabše kot pa na bolje kazalo. Vsak neprodan iztib je pomenil izgubo za nas. Zavaljo tega smo pa dali letos

Koledar v predprodajo. Na podlagi vnaprej dobljenih naročil bomo približno dognali, koliko ga nam je treba tiskati . . . Poslužite se naročilnega lista in si zagotovite izvod Koledarja za leto 1938. Jamčimo Vam, da boste pri čitanju te knjige deležni dovolj zabave in razvedrila.

IZBRANI
INFORMA-
TIVNI
ČLANKI
IZ VSEH
DELOV
SVETA

...160 strani zanimivosti...

POVESTI ZGODOVINA ZEMLJEPISE NARAVOSLOVJE
GOSPODINJSTVO HUMOR RAZNOTEROSTI

KRATKA VSEBINA LETOŠNJEGA KOLEDARJA

Iznajdbe jugoslovanskega učenjaka Nikole Tesle . . . Po vesti nekaterih najboljših svetovnih pisateljev — M. Aupassanta, Selme Lagerloef, Garšina itd. . . Pomen ruskega poleta preko Severnega tečaja . . . Nobena ljudska armada ni tako kruta, kakor armada mravelj . . . Rojaki z Vrhlike in Borovnice bodo z užitkom čitali opis največje zanimivosti njihovih krajev . . . Masaryk, največji evropski državnik . . . Čarovnije z igralnimi kartami . . . Temeljni vzroki kitajsko-japonskega spora . . . Različni tipi moških . . . Solventnost slovenskih podpornih organizacij . . . Nekaj, kar bi moral vedeti vsak ameriški delavec . . . Najvažnejše točke postave za javno zaščito . . . Zanimiva povest Franka Troha . . . Pesmi Ivana Bukovinskega . . . Par najboljših, kar jih je kdaj Peter Zgaga napisal . . . in še mnogo zanimivosti

Stane Vas samo 50 centov.

Poštino plačamo mi.

(V Združ. državah lahko pošljete znamke)

Slovenic Publishing Company
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

Bogato Ilustriran

Blagovolite uporabiti ta listek:

Knjigarna "Glas Naroda"
216 W. 18th St., New York

Pošljite mi _____ izvodov Slovensko-Amerikanskega Koledarja za leto 1938. Prilagam Money Order za _____

(V Združ. državah lahko pošljete namesto M. O. znamke)

Ime _____

Naslov _____

Izide novembra meseca

ZEMLJEVID ZDRUŽENIH DRŽAV

Kdor naroči Koledar sedaj, bo dobil ta zanimiv zemljevid brezplačno.

Na drugi strani zemljevida so imena vseh ameriških mest in koliko prebivalcev imajo. Nadalje: Koliko prebivalcev je imela vsaka ameriška država pri predzadnjem in pri zadnjem ljudskem štetju; Glavno mesto vsake države in število prebivalstva; Zračna razdalja med večjimi mesti; Zgodovinski podatki posameznih držav; Razdalja med ameriški mesti in mesti v Južni Ameriki, itd.

VELIKOST 17 x 24 PALCOV

Zemljevidu je dodanih pet zgodovinskih zemljevidov Amerike

Kratka Dnevna Zgodba

KILOGRAM SMRTI ZA DVE LIRI

Neimenovan vojak bivše Avstrije je po dvajsetih letih obiskal znameniti Col di Lana in pretresljivo opisal svoje vtise v "Narodnih Listih." Priobčujemo jih v pobudo spominov onih Slovencev, ki so bili v svetovni vojni sami priče grozot, ki jih je pripravila ta gora tišočim našim bratom.

Prekopaval je priko, globoko se udarjalo prst, potem se je sklonil, pobral in v ožuljeni roki nekaj ogledoval.

"Kaj iščete tu, dragi gospod?" Malo se je obrnil, naslonil na težko motiko in odprl silno obdelano roko.

"Smrt, signore, svinčeno smrt, šrapnelove kroglice."

"Sedaj dvajset let po vojni?" "Da. Dvajset let je koplemo tukaj in dela je še vedno odsti. Tem tukaj," pokazal je na kup mrtvaških kosti, "so prinesle te kroglice smrti, nam pa sedaj prehrano."

"Koliko jih skopljem na dan?" Deset, dvajset kilogramov, kakršno je pač vreme. Potem jih nesem v dolino in dobim za vsak kilogram pa 2 liri."

"In vsak dan lezete sem gor, poltretji tisoč metrov visoko?"

Obrnil se je k delu. Roke si je obrisal ob kolena in udaril. Na motiki je ostalo nekaj temnorjavga. Kos človeške lobanje. Molče je položil malo ob stran in kopal dalje. Kupček kosti se je večal; priložil je vrtenca hrbtnice, rebresa, gnjat.

"No, vidiš, dečko, zbiram te po kosčkih, tvoja mati bi te bila veselja."

"Vojak, najbrže vaš rojak." Je zamomljal in izdiral kroglice iz ranjene laktnice. "Vaš rojak, ali pa Bošnjak. Sedem in trideset tisoč jih leži tukaj, tam le vseposvoda. Kjer zarinete lopato, ali motiko v zemljo, potegneta lobanjo, lopatico —"

Sedem in trideset tisoč! Brez križa ob glavi, tako kakor so jih blagovolile zadnje italijanske kroglice z nasprotnih skal.

Strahotni Col di Lana v stra-

šnih Dolomitih. Grozno bojišče v višini 2462 m v bližini Carzana, Levica, Tridenta. Čim višje v gorah, tem bližje je človek Bogu. Resnično, časih celo preblizu. Sedem in trideset tisoč mladeničev in mož je tu strahotno pričakalo smrti, njihove kosti se valjajo tu med svetliki bodoče žice in zarjavelih granat, ljudje z doline pa izkopavajo smrtni svince po dve liri za kilogram.

Tudi zemljo je mogoče ubiti, tudi goro je mogoče podreti in jo vreči globoko v prepad. Zemlja na Col di Lana je na vekovno mrtva. Ubilo jo je sto in sto tisoč ton železa in svinca, bila je zadeta naravnost v sree. Propita je s človeško krvjo in Gospod nas vseh je posušil poslednjo bilko in koreninico. Morda niti strele sem več ne udarjajo, tukaj je samo strahota, smrt in tuljenje žaluzin.

Zemlja je prenasočena z železom, kamenje je stočeno v prah. Vsak korak je nabit s svincem in v tej grozi so živeli ljudje Avstrijski vojaki so se zavrtali globoko v kamenito glavo Col di Lana. Kdor ima to goro, ima oblast nad širno okolico. Avstrijski vojaki so tu umirali na debelo, v plašcu temnih noči pa so plezali na pomoč novi in novi. Trla glava Col di Lana je bila preveč trdna.

"Ali slišite, zaboga, kaj se tu godi?" Prestrašen vojak je bil sredi noči svoje tovariše in kazal nekam pod kamnita tla globoke kaverne.

"Lezi in ne budali!"

"Vrtajo pod nami, ali slišite?"

Nihče ni slišal. Čez deset dni potem, dne 17. aprila 1916, so spustili Italijani glavo Col di Lana v zrak. Zletela je s celotno posadko in se med oglašujočim grmenjem zvrnila v globok prepad. Italijani so jo podvržali, smrt pa si je v krvi oprala koščene roke.

Na sedlu Pordoi na cesti iz Tridenta v Cortino d'Ampezzo ti kažejo ljudje brezglavo goro.

strašljivo zrelo in skrivnostno šepetajo:

"Vidite, to je Col di Lana. Sedem in trideset tisoč mrtvih leži tam kar tako, kosti silijo na beli dan, menda je v njih še groza in bi rade pobegnile."

Malto dalje dolj proti Levici je Carzano, pozorišče skoro neverjetne drame. Slovenec dr. Ljudevit Pivko je z nekoliko Čehi in Bošnjaki pripravil prelom avstrijske fronte in mogoče tudi ujetje zadnjega avstrijskega cesarja Karla. Carzano je dokaz, da se na svetu še gode čudeži. Nadporočnik Pivko je s svojimi tovariši do podrobnosti izdelal načrt za izdajo in prelom fronte. Ponoči se je spazil v italijanske postojanke, predal svoj načrt kapetanu Finziju in se je z njegovo vednostjo vrnil v svoje postojanke. Skoro nato je nesel narednik Mlejnek zavoj veleizdajniških listin in načrtov v italijansko mesto Vicenza. Ko se je vrnil, ga je izdal kuhar Urban. Avstrijsko sodišče ni moglo verjeti fantastičnim vestem o izdaji, zasliševanje se je zavleklo, o vladna Urbana pa so zaprli.

Italijani so se bali, da se jim morda ne nastavlja past, zato jim je nadporočnik Jirsa nosil v ujitove jarke "Narodne Liste," da bi jih prepričal o pravem mišljenju zvestih Čehov. S pomočjo 70 zanesljivih ljudi se je Pivkov načrt posrečil. Zvečer pred usodno nočjo so dali kuharji v kavo za mostvo veliko italijanskega opija, častniki so omamili z mešanico zganjenjem, strelivo od strojne in topov so spravili daleč stran, električni tok v bodočih žicah so prekinili, špenske jezdce odstranili in 70 avstrijskih vojakov je postopno pričakovalo italijansko armado, da bi ji služili za vodnike.

Prelom fronte brez edinega strela je bil popoln in je mogel imeti za Avstrijo katastrofalne posledice. Italijani ga niso znali izrabiti, voditelji so bili zaradi tega kaznovani. Pivko je s svojimi vernimi zbežal v Italijo. Zgodilo se je to v noči dne 18. septembra 1917.

Pod previsno skalo na Col di Lana je ležal okostnjak z bojni čelado na glavi. Krhek jermen je držal skupaj glavne kosti, iz obrtišč čeljusti so gledale riave kosti. Semkaj se je privlekel pred dvajsetimi leti in umrl po brezopnem kričanju po milosti. Zraven sem njegove kosti v plitkem grobu zarjavelo čelado pa sem vzel s seboj za spomin na katerokoli mamico od sedem in trideset tisoč mrtvih.

MORILEC ADMIRALA KOLČAKA

žrtve spada tudi Salomon Čudnovski, mož, ki je umoril admiral Kolčaka. Češki legionarji so bili svoječasno pričje dogodka, ki so se odigrali v februarju 1920 ob Amurju. Eden teh legionarjev poroča:

Tistini, ki poznajo zgodovino ruske državljanske vojne v Sibiriji natančneje, pa pove ime Salomona ali Salija Čudnovskega (to rusko ime pa je le pseudonim) nekaj posebnega: njegov nosilec, nepopisno zoporna pojava, zamazana, razcapana, spada na svoj način v zgodovino ruskih državljanskih vojn. Čudnovski je namreč početnik umora admiral Kolčaka 7. februarja 1920 in je tudi sam morilec.

Ta zoporna postava je bila za predsednika tako zvane izredne komisije v Irkutsku v času, ko je bil admiral Kolčak tam ujet. Pri odhodu protiboljš-

Vaša dnevna čaša svežega MLEKA

POBIJA PREHLAD 12 OROŽJEM

Odložite se, da boste imeli to zimo manj prehladov. To je preprosto, prijeten način. Samo začnite piti mleko redno. To je vse.

To se bo pa zgodilo. Mleko vam prinese dvojno dobro: preprečuje prehlade. Prvi ima končni alkalizirni učinek.

Kar je pa še važnejše, mleko je posebno bogato na vitaminu A, proti-infekcijskem vitaminu, ki pomaga graditi odpor proti dihalnim neredom. In vaš sistem se bo nakupil z Vitaminom A, tako da se z nalezkom, ki ga danes pijete, lahko dobro zasitite proti vsem prihodnjim mesecem. Začnite piti mleko danes. To je cela "časa preprečbe." Bureau of Milk Publicity, Albany.

THE STATE OF NEW YORK

viških čet, torej naših legionarjev, so ga izročili krajevniemu sovjetu v Irkutsku. Zavoljo usode nesrečnega admirala so bili med boljševiki hudi boji. Krajevni sovjet ga je hotel postaviti pred redno sodišče, drugi "sodruzi" so ga hoteli poslati v Moskvo, da bi Lenin odločil o njem. Tretja skupina pa je bila za "ljudsko sodišče" s takojšnjo odločitvijo.

Čudnovski je bil s svojo Čeko za najradikalnejši postopek, namreč za ustrelitev. Dosegel je to. V Irkutsku je krožil tedaj rek: "Kolčak je naš plen. Zabave njegove usmrtitve ne moremo prepustiti nikomur drugemu. Ljudstvo tako hoče."

In to "ljudstvo" Čudnovskega je bilo tedaj "suvereno." Bila je njegova Čeka. In tako se je zgodilo, da je Čudnovski z nekoliko čekiisti odšel v noči na 7. februar 1920 v silno mrzli mesečni noči, v Kolčakovo celico, da bi mu sporočil "sodbo", ki je ni bil nihče drug diktiral in potrdil nego Čudnovski. Morilec se je smejal in se ujetniku rogat.

Kolčak ga je poslušal z ledenim mirom. niti za trenutek ni izgubil tega mira. Končno je dejal samo to: "Kako, že sedaj in brez sodnega postopka?" Potem se je prekrizal in stopil prvi iz celice. Odvedli so ga k bregu Angare in so ga ustrelili z minirno njegove omiskovske vlade vred. Popeljavim. V led te reke so bili že prej napravljeni luknji in obe trupli so vrgli v vodo.

NAZNANILC

Rojakom po Pennsylvaniji (posebno v Alleghany, Cambria in Somerset okraju) naznanjamo, da jih bo obiskal naš novi potovalni zastopnik

FRANK AHLIN

Rojake prosimo, naj mu poskušajo ustreči pri nabiranju naročin.

Uprava Glas Naroda

Georges Ohnet:

Zadnja Ljubezen

10

Mlada kneginja je sedela v krožku dam in se živo zanimala za svečanost. Bilo je skoraj izključeno misliti si lepšo in očarljivejšo ženo. Njena postava je bila čudovito nežna in sloka, iz nje je dihal plemenit ponos. Lepota njenih snežno belih ramen je slovela na cesarskem dvoru. Njen obraz je bil dražesten, nje ne velike oči čudovito nežne, ustnice rdeče, mikavne in očarljive. Bujne kostanjeve kodre je imela pripete na vratu z demantnim glavnikom in želelo se je, da se hočejo oprstiti in zakriti vso s svojimi duhtečimi valovi. Njena okrogla, sveža in bela ramena so bila zaključena z razkošnimi, ročicami, ki so se poigravale s pahljačo, okrašeno s knežjo krono, smaragdi in demanti. Bila je visoke postave, nožice obute v svilnenih čevljkah je imela čisto majhne in nehotne so se ji premikale ob zvokih slavnostne godbe, kakor da izražajo s tem obžalovanje, da ne morejo lahno in dražestno zaplesati po parketih salona.

Armand je iz daljave občudoval to očarljivo ženo: ocenjeval je vse njene prednosti, ki izklučen poznavalec. Na prvi pogled je uganil, da je njena modra, z benečanskimi čipkami okrašena obleka delo prvega francoskega modnega salona. Dražestni Avstrijki je bil hvaležen za ta izraz simpatije francoskemu okusu. Ogledoval jo je še z večjo pozornostjo in nasladi. Čutil se je v posebni duševni zvezi z mlado ženo in po glavi mu je rojila samo ena misel: Biti ji predstavljen. Baš ko se je razgledoval po salonu, da bi našel znanca iz princesine okolice, ga je nekdo prijel za roko in ko se je obrnil, je zagledal pred seboj poslanika markiza de Villeneyay.

Le-ta je bil baš na višku svoje karijere. Izpolnil je bil naloge, ki mu jih je bilo poverilo znanje ministrstvo v onih težkih časih obrambe naroda, ko so ga vsi občudovali zaradi njegove velike spretnosti in globokega patriotizma. Ta visoki plemič je bil pozabil v navdušenju svoje požrtvovalnosti na načela, ki so mu jih narekovali njegov rod, vzgoja in navade. Z vso vnemo se je posvetil delu za osvoboditev po zmagovalnih zasledene svoje domovine. Gam-

beta, dober poznavalec ljudi, je kmalu pravilno ocenil vse vrline tega državnika, ki se mu je obetala sijajna bodočnost in čeprav je bil markiz z vsem svojim sreem navezan na strmoglavljen dinastijo, v načelu sovražne novi vladi, ni je vendar brez skrbi poveril usodo Francije.

Markiz de Villenoyss je bil tisti, ki se je s Ponver-Quertierom najbolj zavzemal za sprejemljive mirovne pogoje pri zmagovalcih. Tako si je nakopal sovraštvo mogočnega Thiersa, ki mu ni bilo prav, da bi se še kdo drugi lahko bahal s podobnimi uslugami domovini. Toda on si je pridobil s tem zelo dobro ime, ki ga je spremljalo skozi Evropo do konca njegovega življenja.

Na Dunaju, čeprav je bil francoski poslanik, mu niso izkazovali samo običajne vljudnosti kot tujen, temveč so videli v njem domačina.

Njegov oče, ki je bil izgnan iz države skupaj z grofom D'Artoisom, je živel na Dunaju že 25 let in navezal tu mnoga iskrena prijateljstva. Tudi markizov položaj je tu bil ngoden. Cesar ga je poznal že iz mladih let in bil mu je zelo naklonjen. Poleg tega je bil v prijateljskih stikih z visokim avstrijskim plemstvom in imel je velik vpliv na cesarskem dvoru, kjer so ga spremljali z velikim spoštovanjem.

Od trenutka, ko je vstopil v dvorano zapolnjen v pogovor z bavarskim ministrom, se je oziral po tej odlični družbi, ki je obračala nase pozornost grofa Armanda. Kmalu je prekinil pogovor in se približal mlademu častniku.

— Kaj pa tako navdušeno gledate, kapitan? — ga je vprašal diplomat smeje.

— Te krasne žene občudujem, ekselence — je odgovoril Armand. — Znano mi je bilo, da slove Dunajčanke kot lepote, nisem pa vedel, da to v tako visoki meri tudi zaslužijo.

— In katera med njimi je zaslužila pri vas tako laskavo priznanje?

— Ona dražestna princesa, ki sedi tamle pri kamini... Glejte, prav kar se je sladko nasmehnila.

(Dalje prihodnje.)

ZNAMENITI ROMANI KARLA MAYA

Kdo bi ne hotel spoznati "Vinetova", idealnega Indijanca, ki mu je postavil May s svojim romanom najlepši spomenik?

Kdo bi ne hotel biti z Mayem v "Padišahovi senci" pri "Oboževalcih Ognja". "Ob Vardarju"; kdo bi ne hotel čitati plemenitem konju "Rihju in njegovi poslednji poti"?

TO SO ZANIMIVI IN DO SKRAJNOSTI NAPETI ROMANI !!!

IZ HAGAADA V STAMBUL

4 knjige, s slikami, 627 strani

Vsebina: Smrt Mohamed Emina; Karavana smrti; Na begu v Goroja; Dražljivi Nač; Cena 1.50

KRIŽEM PO JUTROVEM

4 knjige, 594 strani, s slikami

Vsebina: Jezero smrti; Moj roman ob Nilu; Kako sem v Mekko romal; Pri Samarit; Med Jezidi; Cena 1.50

PO DIVJEM KURDISTANU

4 knjige, 594 strani, s slikami

Vsebina: Amadija - Beg za ječo; Krona sveta; Med dvema ognjema; Cena 1.50

PO DEŽELI ŠKIPETARJEV

4 knjige, s slikami, 677 strani

Vsebina: Brata Aladžija; Koča v notehski; Miridit; Ob Vardarju; Cena 1.50

SATAN IN IŠKARIOT

12 knjig, s slikami, 1704 strani

Vsebina: Izseljenci; Yuma Astar; Na sledu; Nevarnosti nasproti; Abnaden; V treh delih sveta; Cena 1.50

Naročite jih lahko pri:

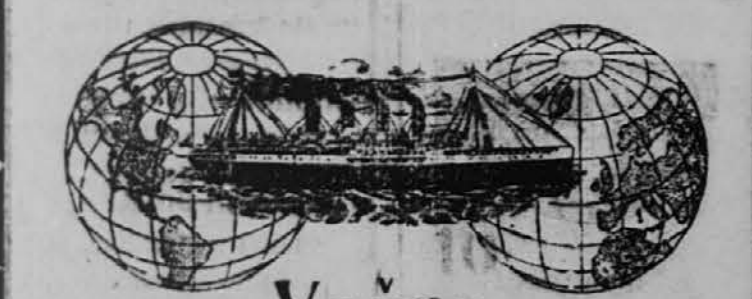
KNJIGARNI "Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

POPRAVILA V HIŠI...

ZIMA SE BLIŽA... Vsakdo ima rad trdno zaprta okna in vrata... AKO JE TREBA KAJ POPRAVITI pri hiši ali pohistvo, obrnite se na: FRANK HREN 967 SENECA AVENUE, RIDGEWOOD, L. I. (Tel.: EVergreen 2-9171)

Važno za potovanje

Kdor je namenjen potovati v tujino, naj se obiti tega od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvareh. Vred naše dolgotrajne skrbnosti Vam zagotovo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebne preskrbe, da je potovanje, ugodno in hitro. Vse to za vas obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodisi potovanje za povratno dovoljenje potni list, vize in sploh vse, kar je za potovanje potrebno, najhitrejšem času, in kar je glavna, za najnižje stroške.

Nedržavljan naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno ne dobi iz Washingtona povratno dovoljenje. IZKUPNJA PRAVIL: trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za hrupna navodila in zagotavljanje Vam, da boste potni list in udobno potovanje.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau)

216 West 18th Street

New York, N. Y.

Ljubezen za ljubezen

ROMAN IZ ŽIVLJENJA (C) ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

0 4 0

Sedaj pa je bil Gert povabljen tudi na Altwiese. Ker so na Zabernu gospo Rasmussenovo s povabilom prehiteli, je hotela biti zadnja, ki bo gospodu Darlandu priredila svečanost. Zadržuje je vedno najboljše, si pri tem misli. In od svojega moža je spretno znala izvaliti lepo vsoto, češ, da to mora biti, če hočejo Dito, najstarejšo hčer, ki je bila že stara dvaindvajset let, spraviti v nevostin pajčolan.

Gert se je tudi sedaj z vzdihom vdal v usodo, vesel, da je razumel, opravil vse svečanosti. Pri vseh teh zabavah ni našel prav nič prijetnega, kajti rajši je sedel na svojem konju in je jahal čez travnike in polja in skozi svoj krasni gozd, ali pa se je veselo razgovarjal s Henrikom Warenom pri kozarec vina. Prav rad je sedel na terasi svojega gradu, od koder je imel krasen razgled na turinške hribe s krasnimi gozdovi.

Ko je prišel v goste na Altwiese, sta ga lastnik Karl Rasmussen in njegova žena predstavila samo svoji najstarejši hčerki Diti in šestindvajsetletnemu sinu Herbertu, ki je bil sicer lep fant, toda Gertu ne posebej všeč. Govorili niso niti o drugi hčerki, niti o nečakinji. Toda od Henrika je izvedel, da je v hiši še ena mlajša hči, ki je ravno prišla iz zavoda. Gospo Hano Moranovo je nocoj prvič nekoliko videl in tedaj se spomni, da je Henrik govoril o nekem višjem bitju, ki je na Altwiese delalo samo za zagrinjalom in v družbi sploh ni bilo vpoštevano, zanima tako, da je za vse, kar je bilo v zvezi z Altwiese zanetilo v njegovem srečanju največje zanimanje. Tako opazi, da ima Karl Rasmussen velike skrbi, ker je govoril o težkih časih, na njegovi ženi pa je po njenih nenavadno ljubeznivih pogledih videl, da ga smatra za zelo ljubelega soseda in da ga želi še prav mnogokrat videti. In s spretno zvijačo mu je pripomnila, da ga je njena hči Dita že nekolikokrat od daleč videla in da je kar neumna na njegovo zunanost. Dita je pri tem svoje lepe, pa nekoliko vsiljive, temne oči povsela, nato pa jih zopet hrepeneče dvignila.

"Toda mama, kako moreš kaj takega izblebetati," je zaključil.

Toda vse njeno obnašanje je Gertu izdalo, da je lepo dekle večje v vseh kmetijskih umetnostih in je zato ž njo govoril zelo previdno. Tudi sin Herbert, ki je hotel pokazati vse svoje zunanje prednosti, na Gerta ni napravil dobrega vtisa.

Takoj mu je zavzno povedal na ušesa:

"Ako bi hoteli vedeti, kje se morete v našem mestu dobro zabavati, sem vam prav rad za vodnika. Je nekaj prostorov, ki so prerasli podeželsko mesto. Bilo bi tudi škoda, ko bi svoje mlado življenje zapravljali brez vsake zabave."

Gert je takoj vedel, da se ne sme zaupati vodstvu tega mladega fanta. In tako se je nocoj peljal na Altwiese s malo veselimi občutki ter je pri sebi dognal, da bi se, z izjemo Zaberna, komaj imela biti v tesnejših zvezah s sosedi.

Naenkrat pa je zagledal blede, vitko gospo in je v njem takoj zbudila veliko zanimanje.

Po zaupnih besedah Henrika Warana ni mogel storiti ničesar drugega, kot za prihodnji ples prositi Dito Rasmussenovo, kar mu je tudi prineslo poželjiv pogled in koken nasme. Toda za to mu ni bilo mar. Preko Diteine temne glave so njegovi pogledi leteli v kot, kjer je gospa Hana Moranova še vedno polnila kozarce in jih postavljala na podstavke, katere so sluge potem raznašali po dvorani. Tekom plesa pride precej bližje kota in njegove oči zopet gledajo v fini, tih obraz mlade gospe, ne da bi Dita opazila.

Nato je plesal še tudi z drugimi damami, toda ko slednjič pride do Henrika, mu prosi: pravi:

"Prosim, predstavi me sedaj gospej Moraonvi. Ker v tej družini ne smatrajo za potrebno, da bi me predstavili tej gospej, ki se ravno tako trudi za moj dobrobit, kot za dobrobit drugih gostov, moram ti napraviti, kajti neprijetno mi je, da se nikdo ne zmeni za njo."

Henrik Waren ga ostro pogleda, nato pa se previdno ozre in opazi, da je gospa Rasmussenova s svojo hčerjo, Dito in nekaterimi drugimi damami izginile v stransko sobo. Naučile so se nek poseben ples ter so hotele v sobe obleči obleke, ki se za ta ples značilne in potrebne. Henrik tudi opazi, da je tudi Herbert Rasmussen obrnil pozornost drugam, gospoda Karla Rasmussena pa se ni bilo treba bati.

"Torej pojdiva, Gert, ravno sedaj je ozračje čisto. Toda prosim, napravi kratko; predno se gospa Rasmussenova zopet prikaže v dvorani, morava oditi, drugače bo imela Moranova gospa same neprijetnosti."

Naglo gresta k Hani Moranovi, ki je ravno polnila kozarce z majhnim pecivom.

"Dober večer, gospa Moran, nisem vas mogel prej pozdraviti," pravi Henrik Waren prisrčno.

Z mračnim nasmehom in plahim pogledom mu Hana Moran seže v roko.

"Dober večer, gospod doktor."

"Kako vam gre?"

"Hvala, gospod doktor."

"Kot vedno, mnogo dela, kaj ne?"

"Hvala Bogu!"

To zveni kot odrčilen vzdih. Nato pa naglo nadaljuje: "Prosim, ne stojte pri meni, gospod doktor, saj veste —"

S pogledom na Gerta Darlanda zapre ustnice, kot iz njih ne bi smela več priti nobena beseda.

"Da, da, vem; toda moj prijatelj Darland bi vam bil rad predstavljen, ker vas pri svojem prihodu na Altwiese ni videl."

Nagel pogled iz njenih modrih oči zadene Darlandove oči in svetla rdečica se razlije čez njen blede obraz, katerega je rdečica nenavadno olepšala in oživila, tako da je Gert Darland še mnogo bolj navdušen za njo. Čudno očarljiva se mu zdi ta mlada gospa.

"Saj veste, gospod doktor, da me ne pokličejo, kadar imamo goste."

"Vem! Toda moj prijatelj Darland polaga na to veliko vrednost, da vam je predstavljen in to se naj sedaj zgodi. Gospa Moranova!"

Gert se tiho prikloni ter ji sočutno gleda v oči. Ta pogled na njena lica zopet privabi val rdečice in ga pogleda popolnoma, napol hvaležno.

"Ali vam smem sedaj prositi za ples, milostljiva gospa?"

gospa Gert.

(Dalje prihodnjik.)

Razne vesti.

NEKOČ SLAVNA PLESALKA...

Iz Berlina poročajo, da je poskusila nekdanja slavna plesalka Olga Desmondova izvršiti s svetilnim plinom samomor. Vzrok: glad.

Na nešteti slikah je ovekovna nekdanja lepota te nesrečnice. V mramorju, mavcu in bronu so jo upodabljali najslavnejši kiparji, toda Olga Desmondova jim ni bila dolgo za model. Hotela je učinkovati tudi z odra in je odšla k varietetu. Prvič je nastopila v berlinskem "Zimskem vrtu", kjer je dobivala gažo 6000 mark na mesec. To je bilo leta 1909. Že leto dni pozneje je prejela na tem odru 15.000 mark mesečno. In iste gaže je dosegla v Parizu, v Londonu, na Dunaju. Navzlic temu jo je beda sedaj prisilila, da je hotela umreti s svetilnim plinom.

Od vseh gaž ji ni ostalo namer nič drugega nego majhna, zelo majhna trgovina v bližini prizorišča njenih nekdanjih triumfov, v bližini "Wintgartena". V tej trgovini je prodajala vsakovrsten blšč, maske in šminko. Posli so ji šli slabo, tako slabo, da je nazadnje potrkala lakota na njena vrata.

Olga Desmondova še daleč ni edina zvezdnica, ki jo je doletela tako žalostna usoda. V Parizu živi v popolni pozabljenosti nekdanja velika plesalka in diseusa Cleo de Merode. Nastopa še vedno, oziroma je začela znova nastopati in sicer v predmetnih zabaviščih zadnje vrste. Glavni vir njenih dohodkov so razglednice, ki jih prodaja po svojih nastopih.

Pri tem je Cleo de Merode ženska, ki je prejela nekakšnih 200.000 mark. Cleo de Merode ni razumela tega namigljaja in je dala srečna, če dobi nekoliko centov za svojo sliko, ki jih redki ljudje bolj iz sečrta vržejo v nje krožnik.

Z ODRA V JEČO.

V skrivnostni aferi ruskega emigrantskega generala Millerja v Parizu sta imela glavno vlogo general Skoblin, ki je izginil, in njegova žena, ki so jo prijeli. Polagoma se sedaj razkriva preteklost te ženske.

Rodila se je kot preprosto kmetičko dekle v vasi Vinikovu in ko ji je bilo 14 let, je vse govorilo, da bo mala Nadja zavoljo svojega glasu napravila gledališko kariero. Njej sami pa ta misel ni bila posebno všeč. Že prej je rajši sanjerala in se izogibala iger svojih vrstnic, nekega dne pa je vstopila v samostan v mestu Kursku in je hotela z molitvami udušiti strast, ki jo je še vedno vabila v gledališče.

Tedaj se je nekega dne pojavil "hudič" v podobi potovalnega cirkusa, ki je razpel svoje šotore nedaleč od samostana. Njegov hrup je bil preveč zapeljiv, da bi mu mogla mlada novinka kljubovati. Tretji dan

je pobegnila iz samostana in oddala s sloni, pritlikavci in jahci.

Kmalu potem jo je ujela mati z orožniki in jo spravila spet v samostan. Ponovno je zbežala, in sicer s trojico pobožnih pevec, ki so po gostilnah obdeželnici prepevali ljudske pesmi za vodo. K tej trojici je spadala ženska, ki je črvala kakšne pred poželenjem trojice moških in ki je kmalu dognala, kakšen zaklad ima Nadja v svojem grlu. Toda to njeno zaščitnico je na nekem sejmu odvedel neki perzijski čarovnik in Nadja je bila spet sama.

Po mnogih pustolovščinah jo je odkril neki impresarij po imenu Stein in jo je spravil v boljše skupino pevec, kjer se je seznanila s tenorjem Plaviekim, in se z njim poročila. Potem je šlo naglo navzgor. V Niznem Novgorodu jo je pri nekem koncertu odkril sloviti pevec Sobinov, ki jo je odvedel Plevieckemu in jo spravil v Moskvo, kjer je nastopila na nekem njegovem večeru. Vse mesto je govorilo o njej in postala je solistka carja Nikolaja, ki ji je poklonil odklovanja in zlato darove.

Bilo je za časa revolucije in državljanske vojne. Tretji Nadjin mož je bil torniški častnik in boljševik. Nadja je bila stalno z njim. Nosila je vojaško obleko in se je udeleževala bojev. Nekega dne so jo ujele bele čete mladega polkovnika Skoblina. Ta se je zaljubil vanjo, poročila sta se in sledila mu je v emigracijo v Turčijo, Bolgarsko, Nemčijo in končno v Pariz. Povsod je nastopala še kot Pleviecka in je bila svojamu mozu dragocen vir dohodkov. Postal je bil nje impresarij. Brezen tega se je udeleževal, kakor znano, v bolgarskih zarotniških krogih. Njena ljubzen jo je spravila sedaj v ječo.

POROKA KRALJA TATOV.

Pariški policiji je uspelo v nenavadnih okoliščinah prijeti mednarodno tatinsko tolpo.

Poljski državljani Herman Katz, ki ga v mednarodnem gangsterskem svetu imenujejo "kralja tatov" je pred kratkim v nekem pariškem hotelu praznoval svojo poroko s 26-letno Poljakinjo Klaro Hohldorfovo. Povabil je 26 gostov same velike tatove. Ob 22. je vdrla v

JUGO SLOVANSKA KAT. JEDNOTA

Je najboljša in najpopularnejša slovenska podpornica organizacija v Ameriki. Razuma nizke assementne in plačuje liberalne podpore za slušaj bolezn, nezgode ali smrti. Ima 185 podrejenih društev in šteje nad 20.000 članov v obeh oddelkih.

Za ustanovitev novega društva zadostuje 8 oseb.

Premoženje Nad Dva Miljona Dolarjev

Pišite za pojasnila na

GLAVNI URAD J. S. K. J., ELY, MINNESOTA

hotel policija, ki jo je anonimno pisno opozorilo na to čudno družbo. Svatje so se hoteli poskriti v omare in zaboje, eden je hotel skočiti skozi okno, toda policiji ni mogel nobeden uiti.

OTROKA IN MAČKA.

V nekem hotelu v Joryju na Francoskem sta stanovala zakonca Binetova. Pred nekoliko dnevi sta Binetova zvečer segrela nekaj kave na plinskem gorilniku in ostavila nekaj mleka v loncu. V isti sobi sta spalaj njiu otroka, dva dečka v starosti 4 let in 20 mesecev.

Starša sta odšla in sta se vrnila šele proti polnoči. Ko sta odprla vrata, je bila soba napolnjena s plinom in v postelji sta ležela otroka — mrtva. Preiskava je dognala, da je bila mačka Binetovih skočila na gorilnik in popila mleko iz lonca. Pri tem je premaknila pipe tako da je začel plin uhajati. Obupana starša sedaj nadzorujejo, ker so boje, da bi izvršila samomor.

JUBILANTA SE ZAHVALJUJETA.

Na tem mestu se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom in prijateljem, ki so nama priredili tako lep surprise party. Najlepša hvala najini hčerki Ani Klein ter Mrs. Kaplja, Mrs. Mohor in Mrs. Tancik za velik trud in prizadevanje.

Vsakem uposebej, ki je količ kaj pripomogel k tej lepi svečanosti, bi se rada zahvalila, pa bi vzdo preveč prostora. Zatorej hvala vsem skupaj z globine srca.

Navzlic temu pa moramav omeniti kuharici Mrs. Ujčić in Mrs. Fadel, kar sta se tako potrudili, ter najine sinove Jacoba, Franka in Johna, ki so nam igrali pozno v noč.

Tisti dan nama bo ostal vedno v spominu. Lahko rečeva, da je bila najina druga poroka skoro lepša od prve.

A. M. Novak, Jacob Novak.

SLOVENSKO SAMOSTOJNO BOLNIŠKO PODPORNO DRUŠTVO za Greater New York in okolico, ink.

Kdor izmed rojakov ali rojakinj se ni član tega društva naj vpraša svojega prijatelja ali prijateljico ali pa enega izmed odbornikov za natančno pojasnila. V nesreči se šele spozna, kaj pomeni biti član dobrega društva.

To društvo je sicer najmlajše, toda najmočnejše bodisi v premoženju ali članstvu. Društvo je v tem kratkem času svojega obstanka izplačalo že skoro 14 tisoč bolniških in nad šest tisoč smrtnih podpor ter ima v blagajni skoro \$17.000,00.

ODBOR ZA LETO 1937

Predsednik: FRANK HOTKO 430 E. 50th Street New York City

Podpredsednik: Mrs. FANNY UMEK 558 Central Avenue Brooklyn, N. Y.

Tajnik: JOSEPH POGACHNIK 580 Liberty Avenue Williston Park, L. I.

I. VINCENT ZALOKAR 71-09 - 69th Street, Glendale, L. I.

III. ANTON CVETKOVIČ, 983 Seneca Ave., Brooklyn, N. Y.

Društvo zboraže vsako četrto soboto v svojih društvenih prostorih v American Slovenian Auditorium, 253 Irving Ave., Brooklyn, N. Y.

Blagajnik: ANTON KOSIRNIK 101-21 - 85th Road Richmond Hill, L. I.

Zapisnikar: FRANK MERING 1655 Greene Avenue Brooklyn, N. Y.

Arhivar: JOSEPH POGACHNIK

Nadzornik: II. Mrs. MARY JUDEŽ 88-55 - 228th Street Bellerose, L. I.

"Naši Kraji"

VSAK bi rad šel s svojo družino na obisk v staro domovino in jim razkazal lepote svoje rojstne dežele. Seveda, ta srečna prilobnost ni vsakemu dana, pač tukaj je prilika, da prinesete te lepote, ki je vaša dedščina, v vaš dom. Sleherni, ki je imel to knjigo v roki, je bil ginjen. Z radostjo in ponosom jo boste pokazali vašim sosedam.

Slike so v bakrotisku, tiskane na dober papir in samo na eni strani, v velikosti 5 x 7 1/2 inčev.

Ta krasna knjiga vsebuje 87 slik vas stane samo

NAROČITE PRI:

KNJIGARNA "GLAS NARODA", 216 WEST 18th ST., NEW YORK

Narčize pod Golico

KRETANJE

PARNIKOV

SHIPPING NEWS

23. oktobra: Vulcania v Trst, Champlain v Havre

26. oktobra: Bremen v Bremen

27. oktobra: Aquitania v Cherbourg

28. oktobra: Ile de France v Havre

30. oktobra: Conte di Savoia v Genoa

2. novembra: Europa v Bremen

3. novembra: Queen Mary v Cherbourg

6. novembra: Lafayette v Havre, Roma v Genoa

10. novembra: Normandie v Havre, Aquitania v Cherbourg, Saturnia v Trst

12. novembra: Bremen v Bremen

13. novembra: Rex v Genoa

17. novembra: Queen Mary v Cherbourg

20. novembra: Champlain v Havre, Conte di Savoia v Genoa

24. novembra: Normandie v Havre, Lorentaria v Cherbourg, Europa v Bremen

27. novembra: Vulcania v Trst

1. decembra: Queen Mary v Cherbourg

4. decembra: Lafayette v Havre, Rex v Genoa

8. decembra: Normandie v Havre, Aquitania v Cherbourg

11. decembra: Roma v Genoa

15. decembra: Queen Mary v Cherbourg, Europa v Bremen

22. decembra: Conte di Savoia v Genoa, Aquitania v Cherbourg

23. decembra: Aquitania v Cherbourg

26. decembra: Saturnia v Trst

28. decembra: Normandie v Havre

ZEMLJEVIDI

STENSKI ZEMLJEVIDI JUGOSLAVIJE

Na močnem papirju s platnenimi pregibi7.50

POKRAJNI ROČNI ZEMLJEVIDI:

Jugoslavija 30

Dravska Banovina 30

CANADA 40

ZDRUŽENIH DRŽAV

VELIKI 40

MALI 15

NOVA EVROPA

..... 60

ZEMLJEVIDI POSAMEZNIH DRŽAV:

Alabama, Arkansas, Arizona, Colorado, Kansas, Kentucky, Tennessee, Oklahoma, Indiana, Montana, Mississippi, Washington, Wyoming 25

Illinois, Pennsylvania, Minnesota, Michigan, Wisconsin, West Virginia, Ohio, New York, Virginia 40

Narčilom je priložiti denar, bodi si v gotovini, Money Order ali poštne znamke po 1 ali 3 ceta. Če pošljete gotovino, rekamandirajte pism.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 W. 18 Street New York, N. Y.